

Детска градина №39 „Пролет“
1632 град София, район „Овча купел“, зад блок 513
Телефон 0878 388 441, odz_prolet@abv.bg

Утвърдил: *[Signature]*
/М. Ангелова-Калаиджиева-директор/
Залова № 1975-20/15.09.2023г.

Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование като част от Годишен план за дейността за учебната 2023/2024 година

На основание на чл.5, ал.2 и чл.15, ал.4 от Наредба № 13/21.09.2016 год. за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование на Министерството на образованието и науката, и в сила от 11.10.2016 г., издадена от министъра на образованието и науката Обн. ДВ. бр.80 от 11 Октомври 2016г.

Програмата е разработена съгласно чл. 258, ал.1, чл.259, ал.1 от ЗПУО във връзка с чл. 31, ал.1, т.6 от Наредба №15/22.07.2019г за статута и професионалното ориентиране на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и решение на ПС по протокол № 1 от 15.09.2023год..

I. Общи положения

1. Програмата е съставена съгласно ДОС за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – Наредба 13/21.09.2016 г.
2. Програмата е изготвена след определяне на приоритетите и реализиране на целите за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ № 39.
3. Програмата определя институционалните политики за реализиране на ДОС по Наредба 13/21.09.2016 г.

1.1. Същност на програмата

- (1) **Гражданското образование** е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- (2) **Здравното образование** е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- (3) **Екологичното образование** е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- (4) **Интеркултурното образование** е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. Цели

Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина са изграждане на начална ориентация на детето да:

- разбира основните общочовешки ценности;
- зачита значимостта на околните;
- приема и зачита различията между хората и културите;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- бъде активно, да изразява мнение и да поставя цели;
- носи отговорност за поведението си, за постъпките си, за своя живот и този на другите хора;
- има основни знания за здравословен начин на живот;
- познава и спазва основни нормите за екологична култура и екологосъобразно поведение;
- има основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности.

В предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се съществяват във всички възрастови групи:

1. Интегрирано в обучението по образователните направления;

2. Интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

3. Като самостоятелно образователно направление, когато иновативна или авторска програмна система предвижда това.

Времето за дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование може да се разпределя за групата равномерно през цялата учебна година или модулно в даден период от учебната година.

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. Както и за формиране на гражданско съзнание и добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

Реализирането на целите ще доведе до:

1. Изграждане на активна детска личност, която:

1.1. Разбира общочовешките ценности.

1.2. Познава значими институции.

1.3. Взаимодейства с членовете на семейството си, общността и други хора по уважителен начин.

1.4. Осъзнава и цени своята културна идентичност.

1.5. Познава и спазва нормите за екологичната култура.

1.6. Изгражда и поддържа позитивен психологически климат свързан със здравето, екологията, междукултурната толерантност и взаимно уважение.

2. Повишаване ролята на детската градина като образователна институция, продължаваща да:

2.1. Възпитава в демократични ценности.

2.2. Насърчава инициативност и отговорност у всички участници в образователната система.

2.3. Утвърждава устойчива здравословна среда, свободна от различни форми на агресия и дискриминация.

2.4. Създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентност.

III. Реализация на целите

В предучилищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява в различните възрастови групи и се отразява в програмната система на детската градина, която се разработва по реда и при условията на държавния образователен стандарт за предучилищното образование. Постигането на компетентност, знания, умения и отношения по отделните области се осъществява чрез:

* интегрирано в обучението по образователни направления;

* интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

* чрез играта; - чрез театрални постановки;

* чрез различни лични и обществени празници; - чрез спортни състезания и игри;

* чрез работа по проекти.

IV. Основни акценти в обучението

Акцентите в обучението са насочени към:

* здравно образование;

* безопасност на движението по пътищата;

* патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;

* толерантност и интеркултурен диалог;

- * толерантност и позитивно възприемане на децата с увреждания и специални образователни потребности;
- * защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи;
- * превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията
- * мирно решаване на конфликта.

V. Институционални политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в ДГ №39 „Пролет“.

1. Откриване на учебната година с химна „Ало, ало слънчице“ на детската градина
2. Официално раздаване на удостоверения за завършена подготвителна група
3. Съхраняване на знамето на ДГ №39 „Пролет“
4. Честване чрез тържества представяни от ПГ на националния празник и дните на национални герои и будители
5. Срещи с бивши възпитаници на детската градина

VI. Очаквани резултати от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, по тематични области

Направление	Тематична област	Тема	Знания Умения Отношения	Групи
Гражданско образование	1. Междоличностни отношения	1. „Моето семейство“ 2. „Защо хората живеят заедно?“ 3. „Моят дом мястото, където се чувствам сигурен и щастлив“ 4. „Как хората си помагат?“ 5. „Да се грижим за себе си и другите“	-описва и обяснява различните роли в семейството и правата и отговорностите, свързани с тях; - има положително отношение към сътрудничество с другите в съвместни дейности; - умее да изразява подходящо чувствата си, да заявява своите нужди и желания, да споделя проблем и да търси помощ	Интегрирано във всяка възрастова група
	2. Социална среда	1. „Ден на християнското семейство“ 2. „Как се подготвяме и празнуваме Бъдни вечер?“ 3. „На Коледа заедно“ 4. „Символиката на мартеничките“ 5. „Да посрещнем Великден“	-има позитивно отношение към празниците в семейството като средство за съхраняване на духовната връзка между поколенията; -ориентира се в символиката и ритуалността на най-популярните български празници.	Интегрирано във всяка възрастова група
	3. Права на човека	1. „Правилата на група...“ 2. „Моите права“ 3. „Какви права и отговорности имам у	-описва отношение и поведение на възрастни и деца, които нарушават правата; -прави	Интегрирано във всяка възрастова група

		<p>дома и в ДГ“</p> <p>4. „Как да отстояваме правата си?“</p> <p>5. „Кой нарушава правата на децата“</p>	<p>самооценка на поведението си и разбира последиците от нарушаването на правилата в отношенията.</p>	
	4. Демократично гражданство	<p>1. „Моята родина България“</p> <p>2. „Символите на нашата държава ориентира се в различието между „гражданин на Интегрирано във всяка възрастова група герб, знаме, химн, столица.“</p> <p>3. „Трети март празник на България“</p> <p>4. „България Европейска държава“</p> <p>5. „Моят роден град“.</p>	<p>ориентира се в различието между „гражданин на Република България“ и „жител на град...“</p>	Интегрирано във всяка възрастова група
	5. Идентичности и различия в обществото	<p>1. „Моето име и имената на моите близки.“</p> <p>2. „Моето семейство и дом“</p> <p>3. „Моето семейство и род“</p> <p>4. „Моите приятели“</p> <p>5. „Аз и историята на моя род“</p>	<p>-определя националната си идентичност.</p>	Интегрирано във всяка възрастова група
	6. Власт, политика и демократични ценности	<p>1. „Кой се грижи за нашата сигурност?“</p> <p>2. „Хората със смели професии, които се грижат за нашата безопасност“</p> <p>3. „Защо децата имат нужда от закрила?“</p>	<p>разпознава местните органи за ред и сигурност и има представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата</p>	Интегрирано във всяка възрастова група
	7. Социална политика, справедливост и солидарност	<p>1. „Бъди приятел в игрите“</p> <p>2. „Знам как да бъда внимателен и вежлив!“</p> <p>3. „Моите постъпки“</p>	<p>-проявява конкретни актове на солидарност при решаване на групови задачи и игри; -разбира необходимостта от правила при общуването с околните; -може да обяснява своите постъпки, като ги свързва с правила и ценности.</p>	Интегрирано във всяка възрастова група
Здравно	1. Психично	1. „Аз харесвам себе	-осъзнава	Интегриран

образование	здраве и личностно развитие	и си“ 2. „Споделям своите чувства и опит.“ 3. „Ако всички сме еднакви“ 4. „Видими различия и невидими сходства между хората“	собствената си ценност и уникалност и тази на другите хора; - умее да открива и описва разлики и прилики с другите хора.	о във всяка възрастова група
	2. Физическо развитие и дееспособност	1. „Моето тяло“ 2. „Обичам да спортувам“ 3. „В спортни състезания участвам“	-назовава основни части на човешкото тяло; -показва положително отношение към развиване на двигателни качества, сила и издръжливост	Интегриран о във всяка възрастова група
	3. Превенция на употребата на психоактивни вещества	1.„ Само мама и татко лекарства ни дават, когато сме болни“ 2.„Вниманиеопасно за вашето здраве! Децата не употребяват алкохол и цигари“	-познава и назовава предмети и вещества, забранени за деца	Интегриран о във всяка възрастова група
	4. Безопасност и първа помощ	1.„Внимателен бъди, не с всичко можеш да играеш ти!“ 2.„ Как да помогна на приятел?“ 3. „Кого да извикам на помощ при инцидент?“ 4. „Кой се грижи за здравето ни?“ 5. „Нашето поведение по време на бедствия (буря, наводнения, земетресение), пожар и аварии“	-назовава нещата (предмети, дейности, поведения), които са опасни в обкръжаващата среда; -умее да търси и намира помощ, когато има нужда от нея	Интегриран о във всяка възрастова група
	5. Сексуално здраве и сексуално преносими инфекции	1.„Частите на моето тяло“ 2. „Аз съм момче, аз съм момиче“ 3. „Аз харесвам себе си“ 4.„Детското любопитство и половото възпитание“	-има положително отношение към собственото си тяло; -има представа за своя пол; -има елементарни представи за разликата между половете	Интегриран о във всяка възрастова група
	6. Лична хигиена	1. „Моето здраве“ 2. „Моите хигиенни навици“ 3. „Приятели със сапун, вода, паста и четка“	-демонстрира основни хигиенни навици; -проявява елементарни умения за спазване на здравословен	Интегриран о във всяка възрастова група

		4. „Моят дневен режим“ 5. „Бели зъбки, зъбки като гъбки“	дневен режим; - разбира значението на хигиенните навици за здравето; -познава и описва хигиенни навици за поддържане на здравето на зъбите и устната кухина	
	7. Хранене	1.„Плодове и зеленчуци ям, за да бъда здрав, силен и голям“ 2. „Кои храни са полезни за децата?“ 3. „Как да се борим с вредните навици при хранене?“ 4.„ Моето здравословно хранене“ 5.„ Вредните храни, които привличат децата“	-обяснява значението на храната като източник на енергия за ежедневното функциониране, порастването и развитието; -има представа за полезни и вредни храни; -спазва здравословен режим на хранене.	Интегрирано във всяка възрастова група
Екологично възпитание	1. Вода, почва и въздух.	1.„Водата и нейните свойства“ 2.„Движението на въздуха“ 3. „Почвата и нейното значение“	-описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растенията	Интегрирано във всяка възрастова група
	2. Енергия и климат	1. „Значението на слънцето за живота на земята“ 2. „Слънцето, луната и звездите“ 3. „Познавам признаците на времето в природна местност и сезона.“ 4.„Обичам да реда природния календар“	-има представа за естествените източници на енергия; -описва познати климатични промени	Интегрирано във всяка възрастова група
	3. Биологичното разнообразие	1.„Моите приятели домашните животни“ 2. „Познавам и се грижа за дивите животни“ 3.„Кой живее в реките и морето?“ 4.„Растителното и дървесно разнообразие“ 5.„Птиците и техният начин на живот“	-има представа за многообразието от растителни и животински видове; -назовава основни жизнени фактори за човека, животните и растенията.	Интегрирано във всяка възрастова група
	4. Потребление и отпадъци.	1.„ Как да събираме разделно битовите отпадъци?“ 2. „Как да опазваме	-умее да поддържа чистотата в близката среда и разбира нейното	Интегрирано във всяка възрастова група

		природата чиста?	значение.	
	5. Общество и околна среда	1. „Да бъдем посланици за чиста природа!“ 2. „Да съхраним свежа и зелена, красивата природата!“ 3. „Да използваме природното богатство!“ 4. „Ние обичаме природата!“ - изграждане на екологосъобразен модел на поведение у децата	-познава правила за опазване на околната среда; - описва въздействието на някои човешки дейности върху природата.	Интегрирано във всяка възрастова група
Интеркултурно образование	1. Културни идентичности	1. „Различни, но еднакви“ 2. „Празници на другите народи“ 3. „Общото и различното в традициите и обичаите на етнос групите“	-усвоява знания за празници и обичаи, традиционни за различни културни общности у нас	Интегрирано във всяка възрастова група
	2. Културна осъзнатост	1. „Какво правят децата заедно“ 2. „Пея, танцувам като..“ 3. „Рисувам за ..“ 4. „Пресъздавам празника на...“	-разпознава културни различия в игрова, познавателна и приложнопродуктивна дейност; - сравнява норми на поведение в културно различен битов и празничен контекст; - преживява чрез игрова дейност значимостта на традиции, обреди и обичаи, характерни за неговата/нейната културна общност.	Интегрирано във всяка възрастова група
	3. Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия	1. „Грижи и толерантност към децата с увреждания“ 2. „Заедно в игра и учене“ 3. „Опознавам други култури“	-отнася се толерантно към прояви на културни различия; -развива базови умения за общуване в процеса на игрова дейност в мултикултурна среда; -уважава и цени национални символи и ритуали.	Интегрирано във всяка възрастова група
	4. Интеркултурно	1. „Децата на Земята“	-притежава базови представи за	Интегрирано във всяка

	образование и права на човека	2. „Всички сме равни“	правата на детето	възрастова група
--	-------------------------------	-----------------------	-------------------	------------------

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--